

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettadressen: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Hørings svar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: Norsk kvinnelig teologforening

Adresse: c/o Gry Friis Eriksen, Sognsveien 20 0851 Oslo

Kontaktperson: se over

Høringsspørsmålene

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: NKTF ønsker en avvikling av fellesrådsmodellen og en avvikling av to arbeidsgiverlinjer i kirken. NKTF mener at kirken er tjent med en ledelse på bispedømmerådsnivå, hvor fellesrådets oppgaver overtas og drives videre i bispedømmerådsstrukturen. NKTF mener at dette er nødvendig for å gi en samlet forståelse av Kirkens oppdrag, og at det er den episkopale linjen som sikrer det nødvendige fokus på samlet kirkefaglige og åndelige oppdrag. NKTF mener at kirkens medlemmer er tjent med at ansettelsesmyndigheten for prester ligges over menighetsnivå. Ansettelsesmyndigheten må tilføre soknet forpliktelse på å stå i helheten i prostiet/bispedømmet

med et bredt sammensatt prestekollegium i bispedømmet. Presten bør ansettes, av bispedømmerådet, i prostiet med et sogn som tjenestested. NKTF mener ansettelsene ved denne ordningen også måtte følge en kjønnsbalanse blant prestene og blant andre faggrupper i menighetene. NKTF advarer mot at en menighetsstab sees under ett når det er ønsket en kjønnsbalansering. Kjønnsbalansen må finne sted i de enkelte faggruppene og ansettelsesmyndigheten bør bestrebe seg på at dette skjer. Slik situasjonen er i dag angående manglende kjønnsbalansering i stabene, frykter NKTF at kvinnelige prester kan bli fortrenget i en ansettelsessituasjon hvis menighetsstaben ellers er besatt med en overvekt av kvinner. NKTF mener at ansettelsene i ulike faggrupper vil være tjent med å ha en god kjønnsbalanse som reguleres fra et høyere organ enn menigheten.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Ja

NKTF frykter at en stram kirkeøkonomi vil gi ringvirkninger til likestilling i kirken. Dårlig samfunnsøkonomi rammer kvinner mer enn menn og likestillingspolitiske tiltak er blant de første utgiftspostene som blir saldert i perioder med økonomisk krise. Dette vil også kunne skje likestillingsarbeidet i Den norske kirke. NKTF ønsker primært at dagens finansieringsordning opprettholdes.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar: : Kombinasjon av statlige og kommunale tilskudd er å foretrekke, men; en eventuell livssynsavgift som betales over skatteseddelen av alle, uavhengig av tilhørighet til tro- og livssynssamfunn kan være et alternativ. Midler fra personer uten tilhørighet til tro- og livssynssamfunn overføres f.eks. et humanitært fond. NKTF mener at en synliggjøring av livssynsavgift på skatteseddelen kan være med på å gi en felles forståelse av viktigheten av å bevare tros- og livssynssamfunn i landet. Ordningen krever at fordelingsnøkkelen mellom trossamfunn og livssynssamfunn avgjøres av Stortinget. NKTF ønsker ikke en ordning hvor tilskuddet kun gis pr. kirkemedlem, men at det blir en åpen og medlemsforstått fordelingsnøkkel som tar høyde for regionale og nasjonale utfordringer, og at kirken kontinuerlig holder seg våken for å ta sitt folkekirkelige ansvar for samfunnets demografiske utvikling.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: NKTF ser med bekymring på at de økonomiske ressursene dras bort fra menighetene, og tilfaller stadig voksende administrative funksjoner regionalt og nasjonalt. Her mener NKTF at ressursene må utnyttes bedre lenger ned i systemet for å ikke passivisere menighetenes råderett over eget hus og aktiviteter. Det bør fremkomme i kirkeordningen at ressursene fordeles mer mot det operative for å styrke menighetslivet. Ressursene i Den norske kirke må legges mest mulig til folket innenfor de rammene og føringer som kirken i sin egenart er gitt å forvalte.

De utallige brøkestillingene i menighetene vil muligens få en bedre utnyttelse hvis ansettelsen skjer på et høyere nivå enn menighetens. Dette vil gi sikrere ansettelsesforhold for de ansatte i småstillingene og føre til en mer effektiv utnyttelse av de administrative ressursene.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: NKTF ønsker ikke at det i en framtidig kirkeordning skal gis kriterier for soknestørrelse og sokneinndeling. Eventuelle soknesammenslåinger eller soknedelinger må utredes og gjennomføres regionalt, i nært samarbeid og i forståelse med de berørte menighetene og tjenestegruppene. Eventuell endring av prostiets inndeling bør utredes etter kommunereformen.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: NKTF mener at ordningen med fellesråd slik vi har det i dag, ikke bør videreføres av hensyn til menighetens selvbestemmelse. Mange av fellesrådsoppgavene vil være mest tjent med å bli ivare tatt på prostnivå, eventuelt bispedømmenivå etter hva som geografisk er hensiktsmessig.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: NKTF mener at det er viktig at menighetene styrkes, og at det finnes et støtteorgan for menighetens arbeid også på mellomnivå. Siden NKTF ønsker at bispedømmerådet skal være det øverste regionale organet for alle ansatte/ menigheten, ønsker vi at støtteorganet for menighetene skjer på prostinivå med et prostiråd. NKTF mener prostirådet kan finne løsninger hvor man arbeider tett med en, eller flere, kommuner. Som vi skrev under spørsmål fem, ser vi at en eventuell endring av prostiets inndeling kan utredes etter kommunereformen. En tilpassing av prostiets størrelse etter kommunens størrelse, kan vise seg å være tjenlig for en fortsatt kommunal finansiering av kirken.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: NKTF ønsker å avvikle fellesrådsnivået som det er i dag. Dette betyr at oppgavefordelingen mellom menighetsråd og et eventuelt nytt mellomnivå må gjennomgås på nytt, slik at oppgavefordelingen blir mest mulig tjenlig for lokalkirken.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Nei. Prestetjenesten skal ikke inkluderes i soknets virksomhetsansvar, men prostirådet får fullmakter fra bispedømmerådet til å ha arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i vigslende og uvigslende stillinger

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: : NKTF vil påpeke nødvendigheten av kirkefaglig ledelse også på sognenivå. Hvorvidt det er soknepresten som skal ha denne ledelsen er for NKTF ikke avklart. Om det er soknepresten som blir daglig leder i soknet, kan soknepresten ikke lenger ha sete i menighetsrådet.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: NKTF støtter Kirkerådets flertall

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Det er viktig at biskopen har tilstrekkelige virkemidler for å kunne følge opp særlig de vigslede medarbeiderne. Det er derfor nødvendig at det er en sammenheng mellom arbeidsgivermyndighet og tilsynsmyndighet. NKTF mener at Biskopen (som organ) har ansvar for at prestene, de tilsatte og soknene har de beste kår for å holdes seg faglig oppdatert og være inspirert i arbeidet med lokal og global tilknytning, dialog og diakoni.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: : NKTF mener at det er viktig at vi har et sammensatt bispekollegium med representanter fra de ulike utdanningsinstitusjonene. NKTF mener også at det skal etterstrebes en lik representasjon av kjønn. NKTF ønsker at det opprettes et eget organ for tilsetting av biskoper jf. Kirkerådets foreløpige vurdering B. Nominasjonsprosessen bør forenkles, særlig hva gjelder stemmegivning til det enkelt bispedømmerrådsmedlem i selve nominasjonen.

14 Bør bispedømmerrådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerrådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: : Bispedømmerrådet bør opprettholdes som et demokratisk valgt organ. NKTF ønsker at bispedømmerådene skal ha arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i soknet, og at bispedømmerrådet er organet som binder sammen det lokale og sentrale nivå i kirken.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerrådet?

Svar: Som over: NKTF ønsker at bispedømmerådene skal ha arbeidsgiveransvar for alle tilsatte i soknet, og at bispedømmerrådet er organet som binder sammen det lokale og sentrale nivå i kirken. Bispedømmerådene nåværende oppgaver føres videre

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Ja, Bispedømmerådet

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Bispedømmerådet, biskop og prost ivaretar arbeidsgiverfunksjonene. NKTF er enige med flertallet i Kirkerådet om at dette forutsetter en delegasjon til instanser på soknenivå som kan ivareta den daglige ledelse og andre arbeidsgiverfunksjoner.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Dette bør kun gjøres unntaksvis og i begrensede perioder

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar: Særpreget ivaretas gjennom tjenesteordningene. Skal en ivareta de vigslede tjenestene er det viktig at biskopen, som etter sitt oppdrag leder tjenesten, også har det verktøy som arbeidsgiver rår over til disposisjon i sin ledelse. Tilsynet av alle vigslede stillinger ivaretas av biskopen. Skal den nødvendige faglige utviklingen skje trengs arbeidsgivers verktøy for å legge til rette for dette.

Alle de vigslede stillingene bør organiseres slik at bispedømmerådet ivaretar arbeidsgiveransvaret og sammen med biskopen ivaretar viktige arbeidsgiverfunksjoner for de vigslede medarbeiderne.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Kirkemøtet som kirkens øverste demokratiske organ er særlig viktig for å gjennomføre viktige overordnede forvaltningsvedtak, utarbeide regelverk og samordne virksomheten i de ulike deler av landet. Kirkemøtets mandat bør balanseres mot hensynet til bispemøtets selvstendige forvaltningsansvar og mot regionale og lokale hensyn. Det bør derfor gjennomføres en gjennomgang og avklaring med hensyn til en nødvendig maktfordeling mellom ulike organer.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar: Sammensetningen av Kirkemøtet bør være som i dag. Imidlertid bør det vurderes om personer som er vigslet eller ordinert, men ikke innehar stilling i kirken innenfor sin kategori, skal ha stemmerett som lek representant og velges inn i bispedømmerådet som lek representant.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Bispemøtets hovedoppgave er å bidra til at biskopens oppgave for enheten i kirken kan utvikles og opprettholdes. I tillegg bør bispemøtets rolle som læreorgan gjøres tydeligere enn det som er tilfelle i dag. NKTF mener at biskopene er saksforbereder i liturgi og læresaker som skal til Kirkemøtet og

Kirkerådet. Dette er nødvendig for å gi den grundige teologiske forankring i disse sentrale sakene for kirken i hele landet.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: NKTF ser det som selvsagt at preses leder biskopene, og at preses delegeres arbeidsgiveransvar saksvarende

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: : Kirkerådets sammensetning bør videreføres som i dag. Det er viktig at det sikres en geografisk representasjon i Kirkerådet. Det bør bestrebes en sammensetning av ulike kirkepolitiske standpunkt. Jevn kjønnsbalanse er en selvfølge. Det bør også tilstrebes en viss aldersspredning blant rådets medlemmer.

Det må påkrevs at det legges til rette for at rådet får rett innsikt og kompetanse, og at Kirkerådet knyttes til rådgivere med bred faglig erfaring. Kirkerådets mandat i lærespørsmål bør avgrenses.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar: Dersom bispemøtets mandat tydeliggjøres som læreorgan kan lærenemndas funksjon vurderes.

I andre tilfeller bør lærenemnda eller departementets forslag om en overordnet ankeinstans videreføres.

NKTF ønsker at biskopene har gode kontaktbånd med utdanningsinstitusjonene

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Om samisk kirkeråd opprettholdes, stoler vi på at Samisk kirkeråd vil følge de samme krav som ligger til Kirkerådet når det gjelder krav om kjønnsrepresentasjon, alder og, innenfor det samiske området, en geografisk spredning.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: NKTF mener det er viktig at ungdomsdemokratiet har en lov-/ regelfestet plass i kirkedemokratiet. Vi vil lov-/ regelfeste UKM-representasjon på Kirkemøtet, samt påpeke viktigheten av at leder av Utvalg for ungdomsspørsmål er i tett dialog med Kirkerådet. Vi vil også oppfordre Kirkemøtet til å tenke nytt om ungdomsrepresentasjon i Kirkerådet, for eksempel etter mønster av andre store demokratiske organisasjoner der leder av ungdomsorganisasjonen har møte-, tale-, forslags- og/eller stemmerett i sentralstyret.